

Société Stenuit proti Francii, rozsudek ze dne 27. 2. 1992

Stěžovatel: Société Stenuit

Žalovaný stát: Francie

Číslo stížnosti: 11598/85

Datum: 27.02.1992

Článek Úmluvy: čl. 6 odst. 1

Rozhodovací formace: Senát

Soud: Evropský soud pro lidská práva

Hesla: přístup k soudu, přístup k soudu, spravedlivý proces

Významnost: 2

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

27. února 1992

VĚC SOCIÉTÉ STENUIT

(Rozsudek ve věci Société Stenuit versus Francie)

Evropský soud pro lidská práva (dále jen „Soud“), zasedající v souladu s článkem 43 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a v souladu s příslušnými ustanoveními Jednacího řádu Soudu jako Senát, který tvořili soudci R. Ryssdal, předseda, F. Gölcüklü, F. Matscher, L. - E. Pettiti, C. Russo, A. Spielmann, S. K. Martens, J. M. Morenilla, A. B. Baka a dále M. - A. Eissen. tajemník Soudu, a H. Petzold, zástupce tajemníka Soudu, po uzavřené poradě Senátu, která se konala dne 24. února 1992, posledně uvedeného data vynesl následující rozsudek:

POSTUP

1. Případ byl postoupen Soudu Evropskou komisí pro lidská práva (dále jen „Komise“) dne 12. července 1991 během tříměsíční lhůty stanovené článkem 32 § 1 a článkem 47 Úmluvy. Tomu předcházelo podání stížnosti (č. 11598/85) proti Francouzské republice předložené u Evropské komise pro lidská práva (dále jen „Komise“) podle článku 25 společností Stenuit, která je obchodní společností podle francouzského práva, dne 20. prosince 1984.

Žádost Komise se opírá o články 44 a 48 a o prohlášení, jímž Francie uznala obligatorní pravomoc Soudu (článek 46). Cílem žádosti bylo dosáhnout rozhodnutí, zda skutkové okolnosti případu zakládají porušení závazků odpovědného státu podle článku 6 § 1 Úmluvy.

2. Ve vytvořeném senátu zasedali ex officio L. - E. Pettiti, zvolený soudce s francouzským občanstvím (článek 43 Úmluvy), a R. Ryssdal, předseda Soudu (ustanovení 21 § 3 písm. b/

Jednacího řádu Soudu). Dne 29. srpna 1991 vylosoval předseda za přítomnosti tajemníka Soudu jména dalších sedmi členů, jimiž se stali F. Gölcüklü, F. Matscher, C. Russo, A. Spielmann, S. K. Martens, J. M. Morenilla a A. B. Baka (článek 43 in fine Úmluvy a ustanovení 21 § 4 Jednacího řádu Soudu).

3. V odpovědi na dotaz učiněný v souladu s ustanovením 33 § 3 písm. d) Jednacího řádu Soudu stěžující si společnost informovala tajemníka Soudu dne 23. prosince 1991 o svém záměru „odstoupit“.
4. Pan Ryssdal se ujal funkce předsedy senátu (ustanovení 21 § 5 Jednacího řádu Soudu) a prostřednictvím tajemníka Soudu konzultoval se zástupcem francouzské vlády (dále jen „Vláda“) a s delegátem Komise možnost vyškrtnutí stížnosti ze seznamu (ustanovení 49 § 2 Jednacího řádu Soudu). Tajemník Soudu obdržel vyjádření delegáta dne 23. ledna a zástupce Vlády dne 31. ledna 1992.

SKUTKOVÁ ZJIŠTĚNÍ

5. Skutečnosti konstatované Komisí podle článku 31 § 1 Úmluvy byly následující:

„18. V letech 1977 a 1978 odpověděla stěžující si společnost na nabídku dvou kontraktů o provedení zahradních úprav, jež byly zahrnuty v tendru vyhlášeném Ministerstvem obrany.

19. Společnost byla obviněna ministrem odpovědným za ekonomické a finanční otázky z toho, že jednala v dohodě s konkurenty s cílem rozdělit si různé veřejné kontrakty a že ve dvou výše zmíněných případech souhlasila s přijetím lepších nabídek než její konkurenti s tím, že dohody budou sjednány v budoucnu, aby společnost získala další kontrakty.
20. V souladu s postupem upraveným v nařízení ze dne 30. června 1945, ve znění zákona ze dne 19. července 1977, o cenách a trestání přestupků proti ekonomickým předpisům, konzultoval ministr odpovědný za ekonomické a finanční otázky Komisi pro soutěž (Commission de la concurrence), která vyjádřila názor, že účast stěžující si společnosti byla prokázána a že by tato měla zaplatit pokutu ve výši 100 000 FF.
21. Ministr pro ekonomické a finanční otázky pak svým rozhodnutím ze dne 16. října 1981 uložil stěžující si společnosti pokutu ve výši 50 000 FF.
22. Stěžující si společnost se odvolala k ministru s tím, aby přehodnotil své rozhodnutí, a požádala, aby v její prospěch byl aplikován zákon o amnestii ze dne 4. srpna 1981.
23. Ministr zamítl toto odvolání rozhodnutím ze dne 1. února 1982, inter alia z toho důvodu, že přestupky spáchané stěžující si společnostmi měly za následek spíše správní pokutu než trest ve smyslu trestního práva a že amnestii poskytnuté na základě výše zmíněného zákona podléhaly pouze tresty ve smyslu trestního práva.
24. Dne 2. dubna 1982 se stěžující si společnost odvolala proti tomuto rozhodnutí ke Státní radě (Conseil d'Etat). Dne 2. srpna 1982 společnost založila do spisu dodatečné podání.
25. Dne 23. března 1983 založil ministr pro ekonomické a finanční otázky do spisu u Státní rady obhajobu. Stěžující si společnost pak jako odpověď založila do spisu své podání dne 8. června 1983.
26. Dne 6. června 1984 svolala Státní rada ústní jednání, při němž byli vyslechnuti soudce – zpravodaj se svým prohlášením, právní zástupce stěžovatele s krátkým prohlášením, v němž se odvolal na svá písemná podání, a vládní komisař, soudce justičního oddělení Státní rady delegovaný pro tuto funkci, v níž vystupuje jako naprosto nezávislý poradce.
27. Státní rada zamítl odvolání svým rozsudkem ze dne 22. června 1984. V něm zaujala především stanovisko, že pokuty udělované firmám nebo korporacím ministrem odpovědným za ekonomické a finanční otázky v souladu s nařízením ze dne 30. června 1945, ve znění zákona ze dne 19. července 1977, nejsou tresty ve smyslu trestního práva.

Dále pak Státní rada poukázala na to, že stěžující si společnost nemůže úspěšně tvrdit, že tyto

správní tresty odporují Evropské úmluvě o lidských právech, jelikož nebyly uloženy soudem, přičemž se tyto sankce opírají o výše zmíněný zákon ze dne 19. července 1977. V důsledku toho Státní rada rozhodla, že stěžující si společnost nemá žádné důvody požadovat zrušení rozhodnutí jímž ministr pro ekonomické a finanční otázky odmítl aplikovat v její prospěch zákon o amnestii.“

ŘÍZENÍ PŘED KOMISÍ

6. Ve své stížnosti ze dne 20. prosince 1984 předložené Komisi (č. 11598/85) společnost Stenuit napadla řízení, které proti ní vedl ministr pro ekonomické a finanční otázky. Přitom se odvolala na článek 6 § 1 Úmluvy.
7. Komise prohlásila stížnost za přípustnou dne 11. července 1989. Ve své zprávě ze dne 30. května 1991 (článek 31) vyjádřila Komise jednomyslný názor, že došlo k porušení článku 6 § 1.

PŘÁVNÍ ZJIŠTĚNÍ

8. Dopisem ze dne 12. prosince 1991 informovala stěžující si společnost Soud o svém záměru „odstoupit“. Vláda byla konzultována a zaujala stanovisko, že případ by měl být vyškrtnut ze seznamu. Přitom uvedla, že je „tím spíše nakloněna se připojit (k přání vyjádřenému společností Stenuit), jelikož francouzské předpisy se od jejich aplikace v roce 1984 vyvíjely v souladu s fakty datujícími se od roku 1981. Nařízení prezidenta republiky č. 86-1243 ze dne 1. prosince 1986. o volných cenách a soutěži, jímž byla zejména vytvořena Rada pro soutěž, vyřešilo do značné míry zásadní problémy uvedené Komisí v její zprávě.“ Delegát Komise uvedl, že nemá námitky proti aplikaci ustanovení 49 § 2 Jednacího řádu Soudu, který zní takto:

„Je-li senát informován o smírném urovnání, dohodě či jiné skutečnosti tohoto druhu s cílem vyřešit spornou záležitost, může případ vyškrtnout ze seznamu po konzultaci, je-li to nezbytné, se stranami, s delegáty Komise a se stěžovatelem.“

9. Ačkoli rozhodnutí stěžovatele neznamená v přísném slova smyslu „odstoupení“, jelikož nebylo učiněno stranou sporu mající na zřeteli skutečnost, že Protokol č. 9 dosud nevstoupil v platnost (ustanovení 1 písm. h/ a k/ Jednacího řádu Soudu a rozsudek ve věci Owners' Services Ltd. v. Itálie ze dne 28. června 1991, Serie A, č. 208-A, str. 8, § 10), jedná se v každém případě o „jinou skutečnost tohoto druhu s cílem vyřešit spornou záležitost“. Kromě toho Soud nevidí žádný důvod z hlediska veřejného pořádku pro to, aby řízení pokračovalo (ustanovení 49 § 4 Jednacího řádu Soudu). Proto by měl být případ vyškrtnut ze seznamu.

Z TĚCHTO DŮVODU SOUD JEDNOMYSLNĚ

Rozhoduje vyškrtnout případ ze seznamu.

Vyhotoveno v anglickém a francouzském jazyce a poté písemně oznámeno podle ustanovení 55 § 2, druhého pododstavce. Jednacího řádu Soudu dne 27. února 1992.

Marc-André EISSEN

tajemník

Rolv RYSSDAL

Předseda

VĚC SQCIÉTÉ STENUIT - PŘÍLOHA

NÁZOR EVROPSKÉ KOMISE PRO LIDSKÁ PRÁVA

(jak je uveden ve zprávě Komise ze dne 30. května 1991)

Komise měla následující složení: J. A. Frowein, úřadující předseda. S. Trechsel, F. Ermacora. G. Jörundsson, J. - C. Soyer. H. G. Schermers, H. Danelius. G. H. Thuneová, Sir Basil Hall, F. Martinez, J. Liddyová, L. Loucaides, H. C. Krüger, tajemník.

NÁZOR KOMISE

1. Stížnost prohlášena za přípustnou
2. Komise shledala přípustnou stížnost stěžující si společnosti, že jí bylo upřeno právo na to, aby její záležitost byla projednána pravomocným soudem, který by rozhodl o trestním obvinění vzneseném proti ní.
3. Sporná otázka
4. Otázka, kterou je třeba v tomto případě zodpovědět, zní, zdaje článek 6 § 1 na daný případ aplikovatelný, a pokud ano, zda bylo či nebylo toto ustanovení porušeno.
5. Úvodní poznámky
6. Stěžující si společnost tvrdí, že rozhodnutí ze dne 16. října 1981. jímž jí ministr pro ekonomické a finanční otázky uložil pokutu, bylo rozhodnutím o trestním obvinění. Jelikož podle názoru stěžující si společnosti je zde aplikovatelný článek 6 § 1 Úmluvy, společnost tvrdí, že byla oprávněna k tomu, aby toto obvinění bylo vzneseno před soudem splňujícím požadavky tohoto ustanovení, jehož porušení společnost nyní konstatuje. Vláda oproti tomu tvrdí, že napadená sankce vykazuje všechny rysy správního trestu, takže v důsledku toho článek 6 § 1 Úmluvy nelze na tento případ aplikovat.

Relevantní úsek článku 6 § 1 Úmluvy zní následovně:

„Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem, zřízeným zákonem, který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích nebo o oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění proti němu ...“

1. Aplikovatelnost článku 6 § 1 Úmluvy
2. Aplikovatelnost článku 6 § 1 Úmluvy závisí na tom, zda rozhodnutí ministra pro ekonomické a finanční otázky dosáhlo stupně rozhodnutí o trestním obvinění.
3. Vláda popírá aplikovatelnost článku 6 § 1 Úmluvy na daný případ. Vláda v této souvislosti tvrdí, že pokuta byla správním trestem proti stěžující si společnosti. Podle názoru Vlády vyšetřování, která vedla k tomu, že případ byl postoupen Komisi pro soutěž podle článku 52 nařízení ze dne 30. června 1945, ve znění zákona ze dne 19. července 1977. nebyla jedním vyšetřovacího orgánu, nýbrž jedním státní správy. Kromě toho samotná Komise pro soutěž, jejíž názor ministr akceptoval, musí být chápána jako správní orgán, jak vyplývá z judikatury Státní rady (Conseil d'Etat). Vláda má za to, že napadená sankce vykazuje všechny znaky správního trestu ve smyslu judikatury Soudu v případech Engel a Öztürk (rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Engel a další v. Nizozemí ze dne 8. června 1976, Serie A, č. 22 a rozsudek ve věci Öztürk v. Německo ze dne 21. února 1984, Serie A, č. 73).
4. Stěžující si společnost tvrdí, že obvinění proti osobám, které údajně porušily ekonomické předpisy ve smyslu nařízení ze dne 30. června 1945, ve znění pozdějších změn, byla skutečnými trestními obviněními, protože ministr mohl rozhodnout o uložení pokuty přímo nebo postoupit spis úřadu veřejného prokurátora za účelem trestního stíhání. V každém případě rozhodnutí o tom, který z těchto dvou kursů sledovat, příslušelo pouze samotnému ministrovi. Z toho plyne, že ačkoli sankcí uloženou na závěr řízení byla sankce správní povahy podle vnitrostátního práva, obvinění vedoucí k tomuto rozhodnutí mělo trestní povahu.

Stěžující si společnost poukazuje v této souvislosti na to, že ve výše zmíněném rozsudku ve věci Engel Soud zdůraznil autonomii pojmu „trestní obvinění“ ve smyslu Úmluvy ve vztahu ke klasifikaci podle vnitrostátního práva. Společnost dále uvádí, že v případě Deweer (rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Deweer v. Belgie ze dne 27. února 1980. Serie A, č. 35), který se rovněž týkal ekonomických předpisů, zaujal Soud stanovisko, že ačkoli se zdálo, že šlo o správní trest, existovalo zde v podstatě „trestní obvinění“, za prvé proto, že urovnání navržené stěžovateli zahrnovalo alternativně jako možné sankce uvěznění, pokuty, zabavení majetku nebo soudem nařízené uzavření budov, a za druhé proto, že uvedené předpisy a především vyšetřující orgány používaly termíny „infracation“ (přečin/zločin) a „contravenant“ (pachatel). Navíc ve výše zmíněném případě Öztürk zaujal Soud stanovisko, že tam, kde se pachatel přečinu/zločinu vystavil předvídanému trestu, inter alia s odrazujícím účinkem a obvykle sestávajícímu z pokut či z opatření směřujících ke zbavení dané osoby její svobody, pak takovýto přečin/zločin spadá pod rozsah trestního práva. Aplikace principů stanovených Soudem na daný případ poukazuje na „trestní obvinění“ ve smyslu Úmluvy.

5. Komise soudí, že řízení v tomto případě se netýkalo sporu o „civilní práva a závazky“ stěžující si společnosti. Je nutné pouze rozhodnout, zda se řízení týkalo „trestního obvinění“ proti ní ve smyslu článku 6 § 1 Úmluvy.
6. Již ve svém rozsudku ve věci Neumeister (rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Neumeister v. Rakousko ze dne 27. června 1968, Serie A, č. 8. str. 41, § 18) Soud konstatoval, že slovo „obvinění“ je třeba chápat „ve smyslu Úmluvy“. Ve svém rozsudku ve věci Deweer Soud dále zaujal stanovisko, že i když osoba nebyla uvězněna či obviněna, může jít za určitých okolností o „trestní obvinění“. V tomto případě Soud konstatoval, že obvinění může být „pro účely článku 6 § 1 definováno jako úřední oznámení předložené jednotlivci příslušným orgánem o tom, že spáchal trestný čin“ (výše uvedený rozsudek ve věci Deweer, str. 24-25, § 46).
7. Ve svých rozsudcích ve věci Engel (výše uvedený rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Engel, str. 33-35, §§ 80-82), ve věci Öztürk (výše uvedený rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Öztürk, str. 20-21, §§ 48-50), ve věci Campbell a Fell (rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Campbell a Fell v. Spojené království ze dne 28. června 1984. Serie A, č. 80, str. 35, §§ 68-69) a ve věci Weber (rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Weber v. Švýcarsko ze dne 22. května 1990, Serie A č. 177, str. 17-18. §§ 30-35) Soud stanovil následující principy pro vyšetřování kvalifikované jako nikoli trestní podle vnitrostátního práva:
  8. a) Úmluva nebrání smluvním státům, aby si vytvořily nebo udržovaly rozdíl mezi trestním právem a správním či disciplinárním právem a aby vytýčily dělicí hranici, avšak to neznamená, že takováto klasifikace je rozhodující pro účely Úmluvy.
  9. b) Kdyby smluvní státy mohly podle své úvahy klasifikací přečinu/zločinu jako disciplinárního namísto trestního vyloučit působnost základních ustanovení článků 6 a 7. pak by aplikace těchto ustanovení byla podřízena jejich svrchované vůli. Takto rozsáhlé stanovisko by mohlo vést k výsledkům neslučitelným s předmětem a účelem Úmluvy.
10. Při rozhodování o tom, zda je dané „obvinění“ trestním obviněním, se Soud především odvolává na ustanovení definující přečin/zločin, aby se ujistil, je-li předmětný přečin/zločin trestným činem podle právního systému žalovaného státu, přičemž kladná odpověď má za následek aplikovatelnost článku 6 Úmluvy (výše uvedený rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Engel, str. 34. § 81). Poté Soud posuzuje povahu přečinu/zločinu a stupeň přísnosti trestu, který dotčené osobě hrozí (ibid.).
11. S přihlédnutím ke dvěma posledním kritériím Soud nejprve připomněl, že v případě Deweer (výše uvedený rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Deweer. str. 23 až 24. §§ 44-45) - který se týkal placení postupné pokuty s cílem předejít uzavření řeznictví pro porušení belgických cenových předpisů - prominentní místo, které zaujímá v demokratické společnosti právo na spravedlivý proces, jej přivedlo k volbě „materiálního“ chápání a nikoli „formálního“ chápání pojmu „obvinění“ uvedeného v článku 6 § 1. Takovéto chápání jej přimělo k tomu, aby

hleděl za vnější jevy a aby analyzoval realitu předmětného řízení.

12. Ve světle této judikatury Komise posuzovala, zda obvinění vznesené proti stěžující si společnosti mělo trestněprávní povahu.
13. Komise především poznamenává, že Státní rada (Conseil d'Etat) ve svém rozsudku ze dne 22. června 1984 stanovila, že pokuty uložené firmám nebo korporacím ministrem pro ekonomické a finanční otázky nejsou tresty ve smyslu trestního práva. Na druhé straně se však zdá, že Ústavní rada v řadě rozsudků (viz odstavec 39 zprávy Komise) v podstatě stanovila, že sankce uložené „nezávislými ne-soudními“ nebo „ne-jurisdikčními správními orgány“ (včetně sankcí uložených Radou pro soutěž v rámci pravomoci, která na ni byla přenesena ministrem odpovědným za ekonomické a finanční otázky nařízením ze dne 1. prosince 1986, jednájící v nezbytných případech na základě doporučení Komise pro soutěž, aby se předešlo omezením volné soutěže a aby byla lato omezení trestána) spadají do oblasti trestního práva.
14. V každém případě je význam indikací z oblasti vnitrostátního práva pouze relativní. V určitých případech je podstatné zkoumat povahu daného přečinu/zločinu, což má závažnější význam (výše zmíněný rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Engel, str. 35, § 82).
15. V této souvislosti Komise konstatuje, že účelem, který sledovalo napadané ustanovení obsažené v nařízení ze dne 30. června 1945, bylo podpořit volnou soutěž na francouzském trhu. Nařízení se tak vztahovalo k obecnému zájmu společnosti běžně chráněnému trestním právem (stížnost č. 7341/76. případ Eggs v. Švýcarsko, zpráva Komise ze dne 4. března 1978, Decisions and Reports /DR/ č. 15, str. 35, § 79). Sankce uložené ministrem byly opatřením směřujícím proti firmám nebo korporacím, které se dopustily jednání zakládajícího „přečin/zločin“ („infraction“). Komise dále poukazuje na to, že ministr mohl případ postoupit vyšetřovacím orgánům za účelem zahájení trestního řízení proti „pachateli“ („contravenant“). Kromě toho po postoupení spisu vyšetřovacím orgánům již ministr nemohl uložit pokutu. Pokuta byla tudíž náhradou za sankci, kterou mohly uložit trestní soudy v případě, že by případ byl postoupen vyšetřovacím orgánům.
16. S přihlédnutím k povaze a k přísnosti sankce, jíž se vystavily osoby odpovědné za přečiny/zločiny, Komise především konstatuje, že „podle běžného významu termínů, do oblasti trestního práva obecně spadají přečiny/zločiny, u nichž je pachatel vystaven předvídanému trestu (...) s odrazujícím účinkem a obvykle sestávajícímu z pokut či z opatření směřujících ke zbavení dané osoby její svobody“ (výše uvedený rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Öztürk. str. 20, § 53). To však neznamená, že každá sankce zahrnující zbavení svobody nebo pokutu nutně spadá do oblasti trestního práva (výše uvedený rozsudek ve věci Engel, str. 36. § 85).
17. V daném případě sankce uložená ministrem znamenala pokutu ve výši 50 000 FRF, částku, která sama o sobě není zanedbatelná. Avšak především maximální pokuta, tj. sankce, jíž se vystavily osoby odpovědné za přečiny/zločiny, činila 5 % ročního obrátu pro firmu a 5 000 000 FRF pro ostatní „pachatele“ („contravenants“) (viz odstavec 32 zprávy), což zcela jasně ukazuje, že daná sankce byla zamýšlena jako odstrašující.
18. Podle názoru Komise se trestně právní charakter případu z hlediska Úmluvy jeví jako zcela jednoznačný při kombinaci vzájemně ladících výše zmíněných faktorů. Komise poukazuje na to, že za určitých okolností může být obvinění definováno pro účely článku 6 § 1 Úmluvy jako úřední oznámení předložené jednotlivci příslušným orgánem o tom, že spáchal trestný čin (viz odstavec 55 názoru Komise). K tomu již v daném případě došlo, když ministr konzultoval Komisi pro soutěž a když lato doporučila, aby stěžovateli byla uložena pokuta ve výši 100 000 FRF. V každém případě rozhodnutí ministra uložit pokutu bylo z hlediska Úmluvy rozhodnutím o trestněprávní povaze obvinění, takže pokuta vykazovala všechny rysy trestněprávní sankce.
19. Zdá se však, že vláda uplatňuje námitku, byť i nepřímou, když tvrdí, že korporace nemohou nést trestněprávní odpovědnost. Komise především poznamenává, že Úmluva neobsahuje v tomto směru žádné ustanovení. Dále Komise konstatuje, že otázka trestněprávní odpovědnosti korporací je v různých právních systémech členských států Rady Evropy pojímána různě.

Komise poukazuje na to, že francouzské právo připouští výjimky z principu, že korporace nemohou podléhat trestněprávní odpovědnosti. Kasační soud uznal existenci takových výjimek, které jsou předvídané zákonem (viz odstavec 47 zprávy). Komise rovněž konstatuje, že není pochyb o tom, že sankce uložená v tomto případě byla uložena korporaci. Komise proto zastává názor, že v situaci, jaká se právě posuzuje v daném případě, je podle francouzského práva možné, aby i vůči korporaci bylo vzneseno trestní obvinění. V důsledku toho otázka vznikající ve světle Úmluvy zní, zda záruky, které poskytuje fyzickým osobám, mohou či nemohou být poskytnuty též korporacím, které byly poškozeny porušením jejich ustanovení. V této souvislosti Komise připomíná, že instituce Úmluvy již dříve uznaly, že korporace mohou požívat řady práv, jimž se obvykle těší fyzické osoby, jako například právo na svobodu projevu (rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Sunday Times versus Spojené království ze dne 26. dubna 1979, Serie A, č. 30; stížnost č. 13166/86. Times Newspapers Ltd and Andrew Neil v. Spojené království, zpráva Komise ze dne 12. července 1990) nebo práva uvedená v článku 9 Úmluvy (stížnost č. 8118/77, rozhodnutí ze dne 19. března 1981, DR 25, str. 105-117). Komise rovněž připomíná, že instituce Úmluvy neustále zdůrazňují význam článku 6 Úmluvy, který odráží „základní principy právního státu“ (výše uvedený rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Sunday Times, str. 34, § 55) a že restriktivní výklad tohoto článku „by nebyl v souladu s předmětem a účelem tohoto ustanovení“ (rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci De Cubber v. Belgie ze dne 26. října 1984, Serie A, č. 86, str. 16, § 30). Ve světle výše uvedených úvah má Komise za to, že korporace může požadovat ochranu podle článku 6 Úmluvy, bylo-li vůči ní vzneseno „trestní obvinění“.

20. Z toho vyplývá, že článek 6 je na daný případ aplikovatelný.
21. Soulad s článkem 6 § 1 Úmluvy
22. Jelikož je článek 6 na daný případ aplikovatelný, musí tudíž Komise posoudit, zda mohla stěžující si společnost uplatnit své právo na to, aby její případ byl projednán soudem splňujícím požadavky tohoto ustanovení.
23. V této souvislosti vláda uznává, že řízení před Komisí pro soutěž skutečně nebylo co do své povahy řízením soudní povahy, skýtajícím všechny záruky stanovené článkem 6 Úmluvy, a to zejména proto, že zákonodárce je jasně koncipoval jako neveřejné. Vláda však tvrdí, že možnost odvolání ke Státní radě (Conseil d'Etat) skýtalo penalizované firmě - tudíž stěžující si společnosti v daném případě - reálnou možnost postoupit případ soudu, který by ve věci rozhodl v podmínkách slučitelných s ustanoveními článku 6 Úmluvy. V této souvislosti vláda připomíná, že stěžující si společnost nikdy netvrdila, že její práva na obhajobu byla před Státní radou (Conseil d'Etat) porušena, nebo že tento soud nebyl nezávislý a nestranný, jak vyžaduje článek 6. Stěžující si společnost ani netvrdila, že jí bylo upřeno právo na veřejné jednání. Vláda dále poznamenává, že Státní rada (Conseil d'Etat) by byla plně přezkoumala meritum pokuty uložené ministrem a že stěžující si společnost mohla požadovat zastavení výkonu rozhodnutí, aby zmírnila neodkladný charakter odvolání k tomuto soudu.
24. Pokud jde o odvolání ke Státní radě (Conseil d'Etat), stěžující si společnost vysvětluje, že napadá samotnou podstatu rozsudku Státní rady (Conseil d'Etat), v němž tato vyhlásila, že (společnost) o sobě nemůže tvrdit, že je obětí porušení Úmluvy, protože uložená sankce spočívala na zákonu ze dne 19. července 1977. Odůvodnění rozsudku odhaluje dvojí odmítnutí uznat nadřazenost Úmluvy nad legislativou obecně a nad zákonem, který byl ve vztahu k Úmluvě pozdějším, zvláště. Podle názoru stěžující si společnosti již samotná skutečnost, že aplikace Úmluvy nemusí být vzata v úvahu v řízení před soudem smluvního státu, znamenala popření Úmluvy. Kromě toho odmítnutí Státní rady (Conseil d'Etat) vyslovit se k otázce, zda řízení podle nařízení ze dne 30. června 1945, ve znění zákona ze dne 19. července 1977, odporovalo Úmluvě, bylo jasným porušením článku 6 Úmluvy. Stěžující si společnost dále tvrdí, že řízení před Státní radou (Conseil d'Etat) nerespektovalo zcela princip kontradiktornosti, jelikož například ne všechny dokumenty studované soudcem - zpravodajem byly postoupeny stranám.

25. Komise konstatuje, že Státní rada (Conseil d'Etat), k níž byla v napadeném řízení otázka porušení článku 6 Úmluvy vznesena stěžující si společnost, prohlásila za první, že pokuty udělené ministrem firmám a korporacím podle zákona ze dne 19. července 1977 nejsou trestními sankcemi, a za druhé, že stěžující si společnost nemůže platně tvrdit, že tyto správní sankce odporují Úmluvě, když nebyly uloženy soudem, jelikož spočívají na zákoně ze dne 19. července 1977. Státní rada (Conseil d'Etat) dospěla k závěru, že stěžující si společnost nemůže požadovat zrušení rozhodnutí, jímž ministr odmítl aplikovat zákon o amnestii v její prospěch.
26. Ačkoli se zdá, že podle vnitrostátního práva dohled Státní rady (Conseil d'Etat) nad pokutami udílenými podle zákona ze dne 19. července 1977 mohl mít formu úplného soudního přezkoumání, Komise konstatuje, že v tomto případě Státní rada (Conseil d'Etat) neprozkoumala odvolání podané stěžující si společností z důvodů uvedených výše. V důsledku toho Státní rada (Conseil d'Etat) nerozhodla o meritu obvinění vůči stěžovateli. Ukazuje se tudíž, že jeho případ nebyl nikdy projednán „soudem“ s úplnou jurisdikcí, což mohlo determinovat trestní obvinění proti němu (viz, mutatis mutandis. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Colozza v. Itálie ze dne 12. února 1985, Serie A. č. 89, str. 16, § 32). Státní rada (Conseil d'Etat), která měla úplnou jurisdikci, skutečně odmítla posoudit meritum obvinění vzneseného vůči stěžující si společnosti.
27. Z toho plyne, že stěžující si společnosti nebyla poskytnuta ochrana v podobě postupu splňujícího požadavky článku 6 § 1 Úmluvy během řízení, v němž se mělo stanovit, že vstoupila do kartelu s konkurenty za účelem dělit se o různé veřejné kontrakty, v jehož závěru byla udělena stěžovateli pokuta, jež měla z hlediska Úmluvy charakter trestněprávní sankce.
28. Závěr
29. Komise jednomyslně dospívá k závěru, že článek 6 § 1 Úmluvy byl porušen.
30. C. KRÜGER

tajemník Komise

1. A. FROWEIN

úřadující předseda Komise